

Kontrakt i rekomendacja rządcy majątku

Wtym roku, w dziale *Varia*, prezentujemy dwa dokumenty ze zbiorów Barbary Cywińskiej związane z jej prarodzinnymi ze strony ojca. Pierwszy z nich jest przykładem kontraktu jaki podpisywali rządcy majątków z ich właścicielami, drugi to rekomendacja, jaką rządcą mógł otrzymać od chlebowodawcy, opuszczając majątek.

Redakcja

Mój pradziad ojczysty, Stanisław Plewka (1864–1946), był rządcą gospodarczym w wielu majątkach Wielkopolski, m.in. Węgorzewie, Pomarzanek, Jabłkowie i Dopiewcu. Właśnie z okresu pracy w Dopiewcu zachowała się jego umowa o pracę, gdzie oprócz wynagrodzenia w gotówce zapisane zostało to, co otrzymywać będzie w naturze:

Kontrakt

W. Pan Plewka, urzędnik w Dopiewcu¹, pobierać będzie od 1 kwietnia 1920 r. 7000.-mk. gotówki, płatne kwartalnie i tantiemy od każdego sprzedanego centnara² zboża, okopowizny jak i jarzyn po 5 fen. od centnara (wlicza się w to okopowizną przerobioną w gorzelni).

Ordynaryi na rok 20 ctr. żyta, 10 ctr. jęczmienia, 10 ctr. pszenicy i 2 ctr. grochu. Gdy grochu nie będzie, tę samą ilość pszenicy. Jeżeli p. Plewka życzy sobie mniej jęczmienia, natenczas może 1 ctr. jęczmienia na 1 ctr. żyta zamienić. Kartofle dla własnego użytku domowego są wolne, tak samo światło i opał. Mleka słodkiego dziennie 14 litrów, tuczniaka na rok 6 ctr. Wolny lekarz i apteka w normach kasy chorych, ogród koło domu.

Pani Plewkowa obowiązana jest chować dla dworu drób, z tego wolno jej używać dla własnej potrzeby jaja i drób dla domu. Służącą opłaca dominium.

Za całkowite utrzymanie rzemieślników płaci kasa dominialna 6.00 mk. od osoby dziennie.

Wypowiedzenie pół roczne. Rok kończy się 1 lipca.

¹ **Dopiewiec daw. Dupiewiec** – wieś szlachecka, w gminie Dopiewo, w powiecie poznańskim.

² Centnar – jednostka masy równa 50 kg.

Cecylia ze Stypów Plewka (1880–1939). Ze zbiorów Ireny Hoffmann, ok. 1910 rok

Stanisław Plewka (1864–1946). Ze zbiorów Ireny Hoffmann, ok. 1910 rok

W razie zmiany posady winien dać pracodawca wyprowadzającym furmanki potrzebne do najbliższej stacji kolejowej i ludzi do załadowania rzeczy.

O wszelkich wyjazdach poza granicę majątku winien p. Plewka przy każdorazowym wyjeździe prosić o pozwolenie, tak samo o pozwolenie o furmankach dla rodziny.

Pan Plewka obowiązuję się wszelkie powierzone prace sumiennie i pilnie wypełniać.

Na powyższy kontrakt obie strony się zgadzają.

Konarzewo³, dnia 30 marca 1920 r.
[Podpis nieczytelny⁴]

W rodzinnych zbiorach zachowała się także opinia o nim, z okresu, gdy gospodarował w majątku Droszki⁵:

³ **Konarzewo** – wieś w gminie Dopiewo, w powiecie poznańskim,

⁴ W roku 1920 właścicielami Dopiewca była rodzina Czartoryskich.

⁵ **Droszki ob. Drożki** – wieś w gminie Rychtal,

w powiecie kępińskim.

⁶ **Schoenfliess ob. Dadaj** – osada wieś w gminie Barczewo, w powiecie olsztyńskim.

⁷ **Gross Ramsau ob. Ramsowo** – wieś w gminie Barczewo, w powiecie olsztyńskim.

Pan Stanisław Plewka pełnił u mnie obowiązki rządcy gosp. w Droszkach powiat namysłowski od 1. lipca 1907 do 15. maja 1911 t.j. do czasu, w którym majątek ten sprzedałem. U następcy mego pozostał pan Plewka jeszcze cztery czy pięć lat.

Pan Plewka jest człowiekiem bardzo pilnym, znającym się na uprawie, umiejącym dobrze rozdzielić siły robocze, dopilnować roboty, a przytem skromnym i chlebowodcom bardzo życzliwym. Mając nadto uczciwy i pozbawiony wszelkiego fałszu charakter pana Plewki mogę Go sumiennie każdemu polecić i życzyć Mu z całego serca jak najlepszego powodzenia w dalszym zawodzie.

Schoenfliess⁶, d. 5. marca 1917.
p. Gr. Ramsau Pow.olsztyński⁷
podp. Zakrzewski

Opracowała: Barbara Cywińska